

Kde se nitky sbíhají?

Charitní dílo patří neodmyslitelně k naší vlasti od jejího začátku. V počátcích provozovaly službu řeholní sestry a jejich řády. Přestože dnes poskytují péči a starost o druhé ve velké míře řadoví zaměstnanci, jsou nám církev a dobrovolníci stále velkými pomocníky, kteří se s námi podílí na našem cíli, tedy naplnění milosrdné lásky – Caritas.

Charita Česká republika spojuje jednotlivé charitní oblasti v osmi diecézích. Tou spojnici je třípatrový dům uprostřed pražské Vladislavovy ulice. Jeho průčelí zdobí prapor s nápisem Charita Česká republika. Právě do tohoto objektu s dlouhou tradicí (již za první republiky zde řeholní sestry provozovaly dívčí penzion) se sbíhají nitky z celé republiky, ba z celého světa. Tady, v „hlavním stanu“, se konají porady, připravují se připomínky k zákonům, plánují konference k sociálním tématům i veřejné prezentace, chystají se a řídí odtud zahraniční mise v rozvojových či válkou rozvrácených zemích. Odtud, „z Vladislavky“, proudí informace k Charitám do diecézí i do centrál v Bruselu a v Římě, ale také k partnerským organizacím, k novinářům i k široké veřejnosti.

To vše děláme s cílem – učinit náš svět o něco lepší tím, že druhým odlehčíme jejich těžké břímě a pomůžeme nasměrovat mnohdy složité osudy na lepší cestu, poradíme, jak se dá problém řešit či kam se obrátit, anebo přispějeme ke změně příliš tvrdě nastaveného zákona.

Dnešní příloha je věnována Sekretariátu Charity Česká republika, důležitému pojítku naší organizace. Touto malou sondou chceme představit a přiblížit, čím vším se zabýváme, a požádat Vás o modlitbu za charitní práci a o povzbuzení našich pracovníků při setkání s nimi. Budeme rádi i za jakoukoli finanční podporu prostřednictvím vložené složky.

Děkuji vám!
LUKÁŠ
CURYLO,
ředitel Charity
Česká republika

Infolinka pomáhá řešit lapálie

Infolinka pomáhá Vietnamcům a Mongolům, kteří v naší zemi hledají nový domov.

Snímek Charita Česká republika

„Dobrý den, charitní infolinka. Prosím...”

Touto formulkou začíná konverzace, při níž spolu po telefonu hovoří dva sobě navzájem neznámí lidé, které ale uprostřed cizího prostředí naší země spojuje národnost.

Nejčastěji vietnamská nebo mongolská. Telefonující se snaží vylíčit svůj problém, s nímž si neví rady, a Charita se mu snaží poskytnout informace, jež ke svému rozhodování potřebuje.

Většinou se dotazy týkají pobytu Vietnamců a Mongolů v České republice, zdravotního pojištění či vyplňování složitých formulářů. Často jde o informace běžně dostupné na internetu. „Jenže tam je cizinec znalý pouze své

mateřštiny těžko najde, jsou totiž výhradně v češtině,” doplňuje pracovnice linky Hong, což česky znamená Růžena. Ona i její spolupracovnice Linh klientům po telefonu rovněž tlumočí – na úřadě, na poště či třeba u lékaře.

Díky této skryté a našincům prakticky neznámé službě Charity podstatně mění osudy svých krajanů. Bez nich by nebyli včas v ordinaci ošetřeni, upadli by do náruče předražených „zprostředkovatelů“ či pastí exekuce – anebo se šupem museli vrátit do vlasti.

Do batohu svačinu!

Linh i Hong se sice narodily ve Vietnamu, ale v Česku vyrostly a plynně hovoří oběma jazyky. „Máme znalosti z obou kultur a umíme se vcítit do klientů, mluvíme stejným mateřským jazykem. Každý z nich tu v Česku hledá kus svého domova,” říká Linh. Právě znalost obou kulturních prostředí je skvělým předpokladem pro jejich práci na infolince. Protože když dva dělají totéž, není to totéž. Třeba i obyčejný výlet dětí školou povinných do

přírody se při rozdílnosti zvyků a kultur stává pro vietnamské děti i jejich rodiče docela dobrodružstvím. České děti vycházejí ve sportovním oděvu a vybaveni pořádnou svačinou. Ve Vietnamu se chodí spíše „na návštěvy“ a taková výprava je pak společenskou událostí. A když už jdou tamní děti na procházku, chodí se zpravidla proměnovat v nejlepší šatech. Styl „oblečení do lesa“ sice Vietnamci v Česku už odkoukali od svých „domorodých“ spolužáků, dokonce i batůžky si na výlety berou, ale tím prý podobnost končí. V batůžcích nosí kapesné od rodičů. „Ve Vietnamu je běžné koupit jídlo na každém rohu, nikdo si nebere zásoby na cestu. V českém lese na pasece však zpravidla nic ke koupí není a svačina z domova přijde k duhu. V takových situacích jsou vietnamským dětem peníze k ničemu a musejí si svačiny opatřit od českých spolužáků,” popisuje s úsměvem historik z praxe Eva Obrátilová, která má v Charitě Česká republika projekt Infolinky na starosti.

Pokračování na str. 10

Infolinka pomáhá řešit lapálie cizinců v Česku

Dokončení ze str. 9

Dalším z kulturních rozdílů, který tentokrát na infolince doopravdy řeší, je problém s tchyní. Zatímco česká maminka si do výchovy dětí od příbuzných zpravidla nenechá příliš mluvit, ve Vietnamu je manželova matka autoritou. A když své snaše řekne: „Máš málo vykrmené dítě,“ není možné nad tím jednoduše mávnout rukou. Jenže i vietnamské maminky v Česku „nachichly“ evropskými zvyky. Ovšem jen tak trochu – a z nejistoty nad zaběhnutou úctou z domoviny se náhle vznášejí otazníky. A nad rodinou pak mračky. Infolinko, co s tím?

Operátorky, jde vesměs o studentky a mladé maminky, musí znát právní, zdravotnické a sociální systémy v obou zemích. A informovat na základě znalostí. To někdy znamená také vyvracet fámy a uvést věci na pravou míru. Třeba tu o dětech, které se v tu-

zemsku narodí cizincům. Že prý automaticky získávají občanství, povídá se. Ve skutečnosti tomu tak není.

Některé dotazy jsou kuriózní. Třeba od chlapce, který se už zvládl naučit polovinu slovníku, tři tisíce slov, ale stále se prý nemůže s Čechy domluvit.

Vyslané dobro se vrátí

Operátorky ale musejí být připraveny i na těžká témata, jako je smrt někoho blízkého, či na složité rodinné situace až na hraně zneužívání. „Nebo když muž stále jen pracuje a to pak zasahuje i do intimního života manželů,“ upřesňuje operátorka Linh a vystihuje tím trend posledních měsíců: z Infolinky se plíživě stává zároveň „linka důvěry“, což klade na operátorky nové nároky.

Kromě samozřejmě anonymity volajícího klienta i pracovníků infolinky

a jejich povinné mlčenlivosti o všem, co se ze sluchátka dozvědí, se navíc proškolují v psychosociálních dovednostech. Třeba jak na dálku zklidnit zjevně rozrušeného klienta. „Snažíme se, učíme se,“ shrnuje vývoj posledních zhruba tří let operátorka Linh.

Konce příběhů, s nimiž se při poskytování služby mongolské i vietnamské operátorky setkaly, se zpravidla nedozvědí. Klienta zpětně kontaktovat nesmí, a pokud se sám neozve a neřekne „díky“, výsledek neznají. Odměnou pro ně prý je, když klienti zavěšují sluchátko a jsou spokojeni. „U nás v Mongolsku se říká, že vyslané dobro se k člověku opět vrátí,“ podotýká studentka Ceceg (tedy po našem Květi-na), operátorka mongolské infolinky.

O potřebnosti služby svědčí i skutečnost, že charitní Infolinka od července rozšíří svůj záběr na klienty hovořící ukrajinským jazykem.

JAN OULÍK

Hlavním cílem bezplatné služby je usnadnit integraci cizincům, kteří v Česku chtějí žít. Mongolská linka byla založena v roce 2008, vietnamská v červenci 2012. Za posledních šest let (2012–2017) zpracovaly operátorky na mongolské lince celkem 1 472 zakázek a na vietnamské lince 2 299 (tedy celkem 3 771 zakázek klientů). To je kolem 250 zakázek na mongolské infolince a 400 zakázek na vietnamské infolince za rok. Kromě telefonního spojení se klienti obražejí na operátorky Infolinky i přes elektronickou poštu a mohou si nechat přeložit krátké dokumenty. Od 1. července 2018 plánuje Charita Česká republika spuštění služeb Asistenční infolinky v ukrajinštině.

Projekt Infolinka je provozován s podporou Ministerstva vnitra ČR v rámci dotace Integrace cizinců.

Doma se stoná nejlépe, říkají výzkumy

Domácí zdravotní a hospicová péče k Charitě patří už od začátku devadesátých let. Díky ní dnes může doma stonat každý, kdo nepotřebuje akutní péči – pacienti napojení na umělou plicní ventilaci, s potřebou peritoneální dialýzy či aplikace léčiv. Ale i lidé po jednodenních chirurgických zákrocích, po úrazech nebo mozkových příhodách. Podle selského rozumu i řady výzkumů se doma každému stoná lépe a uzdravování probíhá rychleji. Trend „humanizace“ a duchovního doprovázení je protipólem odosobněné nemocniční péče a tvoří podstatu charitní služby nemocným. Nedílnou součástí péče charitních sester je i doprovázení umírajících pacientů.

Charita Česká republika, jako největší nestátní poskytovatel domácí zdravotní a hospicové péče, je zastoupena při tzv. dohodovacích řízeních. Cílem těchto jednání se zdravotními pojišťovnami a Ministerstvem zdravotnictví je nastavení cenové politiky za

Ilustrační snímek Jakub Žák

provedené výkony. Situace v domácí zdravotní péči byla v posledních letech po finanční stránce kritická, protože zdravotní pojišťovny upřednost-

ňovaly lůžková zařízení. Nyní se zdá, že se konečně dočkáme lepších časů. Se Všeobecnou zdravotní pojišťovnou se podařilo dojednat tzv. bonifikační

doplatky regulovaných plateb za roky 2016 a 2017 těm službám, které pečují o těžce nemocné a časově náročné pacienty.

Po mnoha letech se podařilo dosáhnout dohody. Podle schváleného vzorce budou konečně preferována ta střediska domácí zdravotní péče, která se starají o těžce nemocné. Na 15. června pak chystá Charita Česká republika kulatý stůl na téma „Podfinancování domácí zdravotní péče“, kam přijal pozvání ministr zdravotnictví.

Kromě maratónu jednání poskytuje oddělení zdravotních agend také metodický servis charitním zdravotním službám. A celou touto prací pomáhá posunovat zdravotní a hospicovou péči ke špičkové úrovni i k dobrému finančnímu ohodnocení a spokojenosti těch, kdo v ní obětavě a profesionálně slouží nemocným a umírajícím.

LUDMILA KUČEROVÁ,
koordinátorka zdravotních aktivit
Charity Česká republika

Vzděláním proti předsudkům a vyloučení

Oddělení Globálního rozvojového vzdělávání a osvěty (GRV) připravuje v Charitě Česká republika semináře pro pedagogy a workshopy pro studenty středních a základních škol. Organizuje také veřejné vzdělávací kampaně, například na téma migrace nebo humanitární pomoc, náboženská gramotnost a udržitelný rozvoj. Kromě samotného vzdělávání v této

oblasti cílí na odbourávání předsudků. „Prostřednictvím pedagogů a budoucích generací se dá dosáhnout změny k tolerantnější a zároveň aktivní společnosti,“ říká vedoucí týmu Tereza Červinková. „Vzdělání by mělo být také prevencí, aby se co nejméně lidí dostalo na okraj společnosti a potřebovalo naši pomoc. Tolerantní společnost je nezbytná i k tomu, aby se

lidé mohli dostat z těžkých životních situací.“

Čeho už tu v rozvojovém vzdělávání dosáhli? „Jsou za námi desítky proškolených pedagogů a městských zastupitelů, tisíce studentů a ještě mnohonásobně více lidí, kteří se třeba na ulici setkali s našimi programy. Nyní se chystáme na velkou diskusi o tématu domova, které se účast-

ní lidé, kteří museli uprchnout ze své vlasti. Na příští rok připravujeme sérii promítání na téma „humanitární pomoc a dobrovolnictví“ v letních kinech v pěti velkých městech, a putovní výstavu fotografií. Chceme víc působit v regionech a přizpůsobit naše programy tak, aby byly zajímavé pro co nejrozličnější publikum,“ přibližuje Tereza Červinková. (bir)

Kvůli špatné legislativě někdy nelze pomoci

Charita Česká republika se ujala lobbingu mezi zákonodárci v sociální oblasti. Snaží se ovlivnit nebo změnit zákony tak, aby chránily nejslabší a potřebné. Hovořili jsme o tom s koordinátorkou Charity pro sociální oblast IVOU KUCHYŇKOVOU.

Proč se do takové činnosti Charita pouští? Nestačí se prostě jen dobře starat o potřebné?

Potřeba bránit klienty a vyjednávat se k legislativě vychází z praxe. V našich poradnách, azylových domech, stacionářích či domovech sociální pracovníci často naráželi na to, že mnoha klientům, kteří se ocitli doslova na dně, nelze kvůli nefunkční či nedostatečné legislativě opravdu účinně pomoci.

Takže co jste podnikli?

Z popudu naší zastřešující organizace Caritas Europa jsme začali zkoumat rozsah a příčiny chudoby a sociálního vyloučení v Česku. Fakta jsme shrnuli ve zprávě Caritas CARES a v doporučeních navrhli kroky, které by měla vláda podniknout k řešení neutěšenoého stavu. Číslo, ze kterých zpráva vychází, byla skutečně alarmující: okolo 30 000 lidí v Česku přespává na ulici, 60 000 lidí na ubytovnách, přibližně 100 000 lidí v České republice je akutně ohroženo ztrátou bydlení.

Začali jsme na to systematicky upozorňovat – například v Senátu, kde jsme připravili s Ministerstvem spravedlnosti seminář o oddlužení. Zá-

Iva Kuchyňková bojuje v oblasti legislativy za ty, kterým Charita v České republice pomáhá.

Snímek Jan Oulík

konodárcům chceme odhalit jádro problému a apelovat na ně, aby se zasadili o zlepšení přístupu zadlužených lidí k oddlužení a návratu do běžného života. A do běžné ekonomiky. V exekuci je u nás více než osm set tisíc osob. Z toho čísla až mrazí. Pokud se předluženým lidem návrat nepodaří, zůstane mnoho z nich nadsmrti odsouzeno žít. To neprospívá ani většinové společnosti, která se v případě nemoci či stáří musí o tyto lidi postarat. Současná situace je dlouhodobě neudržitelná.

Jak se prakticky vstupuje do procesu legislativních změn a tvorby zákonů?

Patříme k institucím, které připomínají z titulu členství v Unii zaměstnaneckých svazů návrhy nových zákonů, novel a strategických dokumentů České republiky. Spolupracují na tom členové odborných kolegií z diecézních Charit, kteří jsou v kontaktu s lidmi z terénu, ze sociálních služeb. Připomínky pak shromáždíme a připravíme za Charitu Česká republika. Přes Unii

zaměstnaneckých svazů pak putují jako doporučení k předkladateli strategie, zákona či novely.

Jaké priority má Charita Česká republika a co konkrétně se snaží prosadit?

Momentálně míříme na mladé lidi – na potřebu dostupného bydlení, ukazujeme na nemravné zadlužení dětí. Doporučujeme cestu sociálního podnikání a zlepšení v oblasti vymáhání výživného na děti. Situaci maminek nebo otců s dětmi, kteří se nemohou domoci výživného od bývalého partnera, považujeme za tristní. Při 60% rozvodovosti u nás jde o závažný problém, navíc často komplikovaný zadlužením, závislostí bývalého partnera na návykových látkách či výherních automatech a bezdomovectvím.

K našim dlouhodobým prioritám patří pravidelné zvyšování minimální mzdy, aby za práci každý dostal důstojnou odměnu. Aby byl větší rozdíl mezi těmi, kdo pracují, a těmi, kdo pobírají dávky. A samozřejmě usilujeme

o větší zpřístupnění oddlužení těm, kdo ho potřebují. Momentálně chystaná novela zákona o insolventci by takový krok mohla umožnit.

Působí Charita Česká republika na evropské úrovni?

Přes Caritas Europa předáváme výsledky našich zjištění a doporučení Evropské komisi. S organizací Evropská síť proti chudobě (EAPN) společně lobujeme za minimální mzdu, minimální příjem, dostupné bydlení a dluhovou problematiku.

Čeho už se podařilo dosáhnout?

Ve spojení s dalšími organizacemi se podařilo prosadit zvýšení minimální mzdy, která se v průběhu dvou let opakovaně zvedala. Důsledkem není jen důstojnější mzda chudých pracujících, ale i celkové průměrné navýšení mezd, a tím i zlepšení ekonomické situace u nás. Mírně se zvýšily také platy sociálních pracovníků. Dále se podařilo zastavit připravovaný zákon o sociálních pracovnících, který na ně kladl neúměrně vysoké požadavky.

Jaké úkoly před sebou máte?

Pro lidi, kteří se ocitli v dluhových pastech, chceme dojednat lepší přístup k oddlužení, jak je tomu v sousedním Rakousku nebo Německu. Pokud chceme, aby chudí lidé byli platnými členy naší společnosti, musíme jim zajistit dostupné bydlení a samozřejmě nadále lobbovat za pokračování ve zvyšování minimální mzdy.

Dlouhodobě usilujeme o způsob financování sociálních služeb, který by nediskriminoval neziskové organizace a zajistil jejich dlouhodobou stabilitu. Je třeba pozvednout pohled na pracovníky v sociálních službách a lobbovat za jejich lepší mzdové ohodnocení. Při zvyšujících se cenách potravin a služeb hrozí, že se lidem nevyplatí v sociálních službách pracovat, a to by znamenalo pro celou společnost velký problém.

JAN BIENER

Lepší informovanost díky Nadaci Renovabis

Charita dělá spoustu dobré práce pro potřebné v Česku i v zahraničí. K veřejnosti ovšem taková informace proniká často s obtížemi. Změnit to pomáhá Nadace Renovabis. V posledních letech přispívala a stále přispívá ke zviditelnění činnosti Charity.

Díky této pomoci se představuje společné dílo křesťanské solidarity v české společnosti. „Velký důraz Renovabis klade nejen na kvalitu konkrétních aktivit, ale také právě na vzájemnou spolupráci České biskupské konference a Charity,“ podotýká Kateřina Pulkrábková, která má řízení to-

hoto projektu v rámci ČBK na starosti. Stopa čtyřicetileté totalitní komunistické vlády v Česku je na životě české společnosti i církve stále znát. Těžko se tak lidé o životě církve, ale také o Charitě a její práci dozvídají. „Náprava je pomalá a složitá. Vykáčet les je totiž vždy jednodušší a bohužel i mediálně atraktivnější než se pokoušet les znovu vysázet a den po dni o něj poctivě pečovat. Jsme rádi, že v Renovabis mají pro naše často mediálně nevděčné aktivity pochopení.“

Příspěvek na podporu komunikace umožnil připravit například kampaň

Starej se! ke zviditelnění potřeb seniorů a služeb pro seniory. „Vloni jsme se zaměřili na situaci českých rodin. Připravili a komunikovali jsme výzkum o finanční situaci českých rodin mimo jiné i v souvislosti s rizikem dluhových pastí zejména pro rodiny s dětmi. Myslím, že se nám obě témata podařila ve veřejném prostoru otevřít a ukázat služby, které v těchto oblastech Charita poskytuje,“ zdůrazňuje Kateřina Pulkrábková.

Letos plánuje ČBK s Charitou díky podpoře Renovabis zmapovat a ukázat, jaká je situace mladých lidí v Čes-

ké republice v souvislosti s tématem ohrožení chudobou a jak můžeme činností Charity a církve v České republice chudobu u mladých lidí regulovat či jí předcházet. (mach)

Renovabis je solidární akce německých katolíků s lidmi ze střední a východní Evropy. Tato nadace Německé biskupské konference během 25 let podpořila život církvi v mnoha zemích tzv. Východního bloku stovkami miliónů eur. Peníze pomohly v oblasti charity, pastore, médií či vzdělávání.

Charita Česká republika pomáhá za Kavkazem, v Gruzii...

Novinářka Petra Procházková vycestovala za Kavkaz, aby podala svědectví o působení Charity v Gruzii. Společně s charitním týmem navštívila tři projekty, které podporují dárci z České republiky. Z Gruzie přivezla fotoreportáž.

Živobytí v Tušetii

S manažerem gruzínského programu Charity Tomášem Ďuraňou vyrážíme do terénu – na sever do Tušetie. Známe tenhle kousek Gruzie. Za války jsme tudy navzdory ruské blokáde Čečenska chodili přes hory za zbojníky a Čečenci tudy utíkali do gruzínského bezpečí a vynášeli raněné. Teď je všechno jinak. Tušetie je turistický ráj – zatím spíš pro dobrodružnější a skromnější povahy, ale ty největší návaly milovníků přírody a ekoturistiky má tenhle kout Kavkazu ještě před sebou. A Charita to ve svých projektech předvídá.

Charita Česká republika svůj projekt nazvala Podpora tradičních způsobů obživy. Loni v létě do Tušetie přijelo 15 tisíc turistů. Potřebují někde bydlet, něco jíst a pít a něco si chtějí domů odvézt. Charita do projektu vybrala výrobce koberců, včelaře i chovatele ovcí v horách a finančně jim pomohla, aby mohli začít svůj byznys a aby nerozšiřovali řady hledajících štěstí v zahraničí. Přes 40 procent gruzínských Tušinů dnes totiž žije v cizině. Charita možná tohle malé etnikum zachrání před rozplynutím se v civilizačním konzumu.

Je to usměvavý chlapík a zdá se, že nikdy nemůže mít špatnou náladu. Dimitri Arendauli je místní král ovčí vlny. Vlastně gruzínský král. Na domácím trhu nikdo nedělá to, co on – vykupuje vlnu od horských pastevců, čistí ji, barví, třídí, vyrábí z ní tradiční kabáty pro bači anebo ji prodává těm, kdo ji potřebují na koberce, tašky, bačkory, čepice... Jeho zaměstnankyně mají prsty špinavé od ovčího trusu, který musejí z vlny dostat ručně. Zatím. Tahle ruční práce bude brzy minulostí. Dimitri totiž koupil stroj.

Stroj na čištění vlny koupil Dimitri Arendauli sice výhodně, ale v žalostném stavu. Opravil ho, zbavil vši špíny a celý natřel. Charita Česká republika mu na něj postavila halu, pořídila prací vany, které u stroje chyběly, zajistila vytápění, a učinila tak z šikovného a podnikavého muže jediného majitele funkční prací linky na vlnu v celé Gruzii. Dokáže zpracovat 500 kilogramů vlny denně. Ženy při ruční práci zvládly maximálně 150 kilogramů. Teď už budou jen dohlížet na chod linky. Tak vypadá pokrok v Tušetii.

... startuje podnikání, vybavuje hospice a financuje vzdělávání

Dětský hospic v Tbilisi

Je to zařízení, kam přijdete s dítětem a odejdete bez něj. Cynické? Nikoliv. Realita. Nikdo z nás ji nechce zažít. V dubnu byl v Tbilisi zahájen provoz zvláštní terapeutické místnosti. Ta místnost je v rok starém, úplně prvním gruzínském hospici pro děti. Charita Česká republika na ni vyčlenila přes půl milionu korun. V pátek 13. dubna se tu na vodní posteli houpaly a do očí všudypřítomných soviček koukaly první děti, pro něž lékaři v gruzínských nemocnicích nemohli už nic udělat.

Eka má dvě dospělé děti. Třetí holčička se jmenuje Nino. Je jí devět let. Nedomáká se sama najíst, potřebuje čtyřicetihodinovou péči. V nemocnici ji už nechtěli. Lepší to prý nebude. Eka byla zoufalá a k smrti unavená. Rok dochází do hospice a stacionáře, nechává tam na pár hodin svou Nino a jde se nadechnout. „Čekání na smrt je opravdu těžké,“ řekla mi. „Ale když máte kolem sebe lidi, kteří jsou na vás tak hodní jako tady, dá se to vydržet.“

Zkušenost tu mají podobnou jako v hospicích v České republice. Hospic není jen místem zármutku. „Není to tu smutné, i když se to mnohým asi zdá strašně depresivní. Já ale s dětmi zažívám spoustu veselých momentů. A vlastně i štěstí. Jasně. Umírají. Ale ještě mám šanci udělat jim radost. Z toho mám být v depresi?“ říká ředitel dětského hospice v Tbilisi, onkolog Mamuka Makhatadze.

Inkluzivní školka pro postižené děti

Nanu, terapeutku z města Telavi vyškolenou a financovanou v rámci charitativního programu, maminky autistických dětí zbožňují. Chodí k ní i domů a svým absolutním klidem a vytrvalostí vnáší do jejich životů novou dimenzi – smíření se a zároveň víru, že bude líp. Jim i jejich dětem.

Do této školky v Tbilisi chodí 450 dětí. Patnáct z nich jsou děti „neobvyklé“ – trpí autismem, jsou postiženy lehčí formou mozkové obrny, mají Downův syndrom. Kdyby mi vychovatelky neřekly, které z dětí jsou tak říkajíc normální a které trochu jiné, nepoznala bych to. Aby se však například malí autisté naučili být šťastní v temperamentním kolektivu, musí se na to připravit. K tomu slouží i speciální hry, které vybavila Charita Česká republika.

Statistická čísla ukazují, že v Gruzii je přibližně stejně dětí trpících autismem jako v jiných zemích. A stejně jako jinde tady autismus postihuje častěji chlapce než dívky. Nikdo přitom neví proč. Co ale speciality vyškolené díky Charitě Česká republika dokážou skvěle, je vrátit děti do kolektivu, do školek, zbavit matky čtyřicetihodinového stresu a beznaděje.

Text a snímky PETRA PROCHÁZKOVÁ

Komu a jak pomáhá Charita v Zambii?

Zambie se v posledních měsících potýká s přílivem uprchlíků z Demokratické republiky Kongo. Lidé prchají před nestabilní vládou i lokálními konflikty, při nichž ozbrojené skupiny a milice bojují o moc a terorizují obyvatele. Dlouhodobě nestabilní politická situace v ze-

mi neslibuje zlepšení, a tak je pro mnoho lidí jedinou možností, jak si zachránit život, útek do sousední Zambie.

Charita Česká republika přispívá k tomu, aby se s jejich přítomností země co nejdříve vyrovnala a nabídla jim útočiště, v mnoha případech na řadu

let, stejně jako když v minulosti přijala uprchlíky z Angoly či Rwandy. V Mantapale v Severní provincii Zambie se Charita soustředí hlavně na podporu zemědělství, jež pro většinu příchodých Konžanů představuje přirozený zdroj obživy. Rádi by pokračovali v tom, co umí a znají nejlépe. Zázemí, které jim

v Zambii Charita připravuje, jim velmi usnadňuje situaci a posiluje jejich soběstačnost. S uprchlíky Charita pracuje také v hlavním městě Lusace, kde je podporuje v zakládání vlastních podniků a poskytuje jim poradenství v oblasti sociálních služeb. Seznamte se s klienty z Lusaky.

Catherine je 21 let a stejně jako desítky tisíc dalších uprchla z Konga. Po smrti otce farmařila s dědečkem. Byl ale zabit při jedné z lokálních bitev, proto utekla do Mantapaly v Zambii. Tady se pustila do pěstování ovoce a zeleniny a zapojila se do charitního projektu – stala se jednou z „leadfarmers“ – vedoucích farmařů-mentorů. Nově nabyté znalosti bude předávat ve své nové komunitě.

Yobo je ze třinácti dětí. Ze školy odešel v páté třídě, když zemřel jeho otec. Z Konga ho vyhnal ozbrojený konflikt, rodina zůstala rozdělena. Yobo se po pěti letech oženil a založil vlastní rodinu, a až se vrátil domů, musel znovu uprchnout. Po absolvování charitního školení pomáhá ostatním s pěstováním plodin a chovem dobytka. Charita tak zlepšila život jemu i ostatním uprchlíkům.

Také Mary začala v Zambii nový život. Z Demokratické republiky Konga musela uprchnout s celou rodinou. S podporou Charity Česká republika a UNHCR se jí povedlo v Zambii založit vlastní podnik. Na obrázku pózuje s barevnými šálami, které prodává ve svém obchodě s oblečením. Vydělá si tak na živobytí, zajistí své děti a zároveň se aktivně zapojuje do zambijské ekonomiky.

Joseph našel útočiště v uprchlickém táboře v Zambii. Stejně jako spousta dalších neměl žádný příjem ani domov. Navzdory dobrému vzdělání se musel spoléhat na pomoc známých, dokud se nedostal do programu na podporu živobytí, kde se stal jedním z nejúspěšnějších. Dnes je hrdým majitelem malého obchodu v Lusace, kde prodává léky, na něž není potřeba předpis.

V Zambii jsme si vybudovali dobrou reputaci

V Zambii má Charita Česká republika největší misi. V květnu oslavila pět

let od svého založení. Od začátku v jejím čele stojí TEA TIHOUNOVÁ.

Jaká je vaše úloha v Zambii?

Lidé nám dávají peníze a my je musíme smysluplně, účinně a transparentně využít. Dohlížíme na to, aby bylo postaráno o naše zaměstnance, kterých je momentálně přes 60 na plný úvazek, patnáct lidí na částečný úvazek a kolem 150 dobrovolníků.

Jaká je tu role Charity Česká republika?

Pomáhat těm nejslabším a nejzranitelnějším. Působíme třeba v Západní provincii, kde je nepřístupný terén a naprosto nedostatečná infrastruktura. Mnoho jiných neziskových organizací se těmto oblastem vyhýbá,

protože je to neefektivní. My naopak míříme za lidmi, kteří jsou takto znevýhodnění.

Co pro ně děláte?

Například se staráme o maminky před porodem a jejich novorozené děti. Snažíme se snížit mateřskou úmrtnost, kterou má Zambie jednu z nejvyšších na světě. Kromě toho šíříme osvětu. Takovým průřezovým osvětovým tématem je mj. HIV. Máme také programy na zlepšování zdrojů obživy, kdy pomáháme chudým Zambijcům líp užít sebe i rodiny. Jejich součástí jsou i programy pro uprchlíky.

Kdo jsou tito uprchlíci?

Dříve přicházeli například z Angoly, dnes jsou to především Konžané. Jsou to lidé, kteří měsíce cestovali po Kongu, uprchli před ozbrojenými konflikty a zažili mnoho traumatických věcí. Často se jedná o rozdělené rodiny. 80 procent tvoří ženy s dětmi, muži zůstávají v Kongu a brání rodinný majetek. S sebou nesou, co můžou – rance, kolo... Někteří dokonce i osivo, které se chystali zasít. Zdravotně na tom nebývají nejlépe, často jsou podvyživení.

Jak jim Charita pomáhá?

Když víme, že v Zambii zůstanou déle, snažíme se jim zajistit živobytí, aby

byli soběstační a nezávislí na potravinové pomoci. Například jim ve spolupráci se zambijskými úřady a partnery rozdělujeme půdu, kde si můžou postavit obydlí, a učíme je hospodařit nebo podnikat.

Řemeslníky podporujeme třeba náradím nebo materiálem do začátků...

Nabízíte také školení.

Pokud už mají nějaké podnikatelské znalosti, získali je metodou pokus-omyl. My jim pomáháme podnikání zefektivnit – aby si uměli oddělit, co jsou peníze pro rodinu, co jsou peníze pro podnik, jak zpátky investovat, jak si dělat záznamy, určit cenu, vypočítat zisk... Když si zvládnou vytvořit podnikatelský plán, pomůžeme jim finančně nebo materiálně.

Na co jste za pět let v Zambii nejvíce hrdá?

Nejvíce na to, že když se do něčeho pustíme, dotáhneme to do konce. Povedlo se nám vybudovat si v Zambii dobrou pověst. Ne že bych měla nějaké výjimečné schopnosti, ale jsem v Zambii už dlouho, lidé mě znají, je v tom kontinuita. Na to hodně dají.

Jak dlouho tam už jste?

Žila jsem devět let v Etiopii a teď už žiju pět let v Zambii.

Je něco, co vás na Zambii překvapilo?

Zambijci jsou úžasně pokorní a velmi nekonfliktní, jsou příjemní a otevření. Snaží se vždycky najít řešení, chápou, že důležité je dobrat se výsledku.

Čemu věnujete volný čas?

Mám v Zambii kamarádky, s nimiž si po práci třeba uvaříme, najíme se, poklábošíme. Pěstuji zeleninu a snažím se běhat, občas si naplánuji výlet.

Není pro ženu cestování po Zambii nebezpečné?

Jezdím autobusy. Třeba cesta do kanceláře, kterou máme v provincii Luapula, trvá 14–16 hodin. Největší riziko jsou zambijské cesty a autonehody. Ale Zambie je bezpečná země. Základní bezpečnostní opatření však dodržujeme. Například necestujeme v noci, nechodíme v noci po Lusace...

Netáhne vás to zpátky domů?

Zatím ne. V Zambii nás stále čeká spousta práce a lidí, kteří potřebují pomoc.

Další informace o projektech Charity Česká republika ve světě naleznete na:
www.svet.charita.cz
www.facebook.com/CharitaCR

Mongolsko: deset let změn k lepšímu

Charita Česká republika působí v Mongolsku od roku 2006, stále zastoupení tu má od roku 2008. Téměř od začátku dohlíží na tuto misi EVŽEN DIVIŠ a už tři roky také ZUZANA HRICOVOVÁ.

Proč je Mongolsko země, kde se musí pomáhat?

Evžen Diviš (ED): V Mongolsku padlo socialistické zřízení v roce 1990 a prochází stejnými problémy jako všechny transformační společnosti. Ekonomický růst v 90. letech vedl k následnému stavebnímu boomu. Třeba hlavní město Ulánbátar se během pěti let proměnilo téměř k nepoznání. To s sebou nese problémy.

Například jaké?

Zuzana Hricovová (ZH): V Ulánbátaru se začalo demolovat i růst mnoho budov. Dnes pochází čtvrtina všeho odpadu v Mongolsku ze stavebnictví. Přitom infrastruktura ke zpracování nebo recyklaci odpadu je mizivá.

Co s tím zmůže Charita?

ZH: Snažíme se vyvinout recyklovaný stavební materiál, získat pro něj potřebné certifikace a uvést jej do pra-

Charita pomáhá s recyklací odpadu.

xe. Je to běh na dlouhou trať, nicméně výsledkem by měl být beton, který se vyrobí z jiného, už jednou použitého betonu.

Vaše mise letos slaví deset let. Jaké změny k lepšímu za tu dobu vidíte?

ED: Působili jsme v řadě sektorů: od sociální oblasti přes zdravotnictví, zemědělství, vzdělávání, humanitární pomoc, stavebnictví až po ochranu životního prostředí, hospodaření s vodou, dodržování lidských práv ve věznících nebo boj proti obchodování s lidmi.

Mnoho projektů vychází z jednoho mongolského specifika – je to země s nejnižší hustotou zalidnění na světě.

Snímek Charita Česká republika

Sídla jsou malá a daleko od sebe. To znamená, že je tady hrozně nákladné budování infrastruktury. Týká se to dopravy, ale i fungování systému školství nebo zdravotnictví: například rodiče ve venkovských oblastech nemají kam dát děti do školky. Vozí je k příbuzným do okresních středisek, kde školky fungují, nebo je nechávají už od malička v internátech. To není pro tak malé děti dobré. Takže jsme například zřizovali školky v odlehlých oblastech v jurtách, vybavili je potřebným materiálem a vyškolili místní ženy, aby tu mohly na děti dohlížet.

V jurtách? Je tohle tradiční obydlí v Mongolsku ještě k vidění?

ZH: Ano. Pastevectvím se živí necelá třetina obyvatel Mongolska. I v Ulánbátaru najdete slumy, kde se jurty střídají s jinými chudinskými obydlími. Na jedné straně je tady město plné moderních mrakodrapů, na druhé žijí lidé bez jakýchkoli vymožeností 21. století. Mají suchý záchod, žádné ústřední topení nebo tekoucí vodu... Obrovské rozdíly jsou mezi Ulánbátarem, kde žije polovina veškeré mongolské populace, ostatními městy a odlehlými venkovskými oblastmi.

Působí Charita i v těchto oblastech?

ZH: Aktuálně se v provincii Khentii soustředíme na rozvoj zemědělství. Snažíme se, aby farmáři navýšili svou zemědělskou produkci. Učíme je také, jak své výrobky prosadit na trhu.

ED: I v minulosti jsme pomáhali ve vzdálených provinciích. Například jsme v jurtách budovali malé lékařské ordinace. O koncept se začala zajímat Světová zdravotnická organizace a zavádět ho i v ostatních provinciích.

Jak se jedná s Mongoly?

ED: Nějaké provozní nesnáze se objevují, ale v podstatě jejich společnost funguje po západním způsobu.

ZH: To je pravda, i když jste na druhé straně světa, necítíte se tam odcizeně. Mongolové jsou otevření, dá se s nimi bavit. A když s nimi sedíte v restauraci nebo v baru, zdá se mi, že mají podobný smysl pro humor jako Češi.

Dvoustranu připravila TEREZA HÝSKOVÁ

Kde vaše peníze pomáhají?

Moldavsko

V příloze Caritas jsme už představili děti v moldavských Benderách, které dochází do denního centra, aby trávily čas smysluplně a mezi svými vrstevníky. Také jim mohla Charita Česká republika díky vám dál pomáhat. V roce 2017 jim přichystala dny plné zábavy – setkaly se s dětmi z jiných center, které v Moldavsku provozuje moldavská charita, hrály hry a soutě-

Výtvarné a tvořivé kurzy pro děti v Moldavsku. Snímky archiv Charity

žily. Jeden den se děti zúčastnily výtvarných tvořivých kurzů, o letních prázdninách mohly chodit do kina nebo na plavání. Možná si vzpomenete, že centrum funguje zároveň jako charitativní jídelna pro ty, kteří by jinak zůstali o hladu. V loňském roce se tu vydalo přes pět tisíc porcí teplých obědů dětem a někdy i jejich rodičům.

Blízký východ

Loni na podzim jste poslali desítky tisíc korun na humanitární pomoc v Iráku, a pomohli tak zajistit základní životní potřeby lidí, které z domova vyhnala válka. Velkou štědrost jste prokázali také při jarní kostelní sbírce, jejíž výtěžek míří za těmi nejzranitelnějšími v Damašku. Charita jim pomáhala už loni a vašich příspěvků si cení o to více, že konflikt v Sýrii trvá již osmým rokem. Situace se bohužel nelepší, přesto lze i mezi smutnými příběhy někdy spatřit jiskřičku naděje.

Tou je i dopis od paní Mahy Rahman, který zaslala jako poděkování charitní partnerské organizaci:

Měli jsme velký dům na okraji Damašku. Vyhnaly nás z něj ozbrojené gangy, které nám začaly vyhrožovat a házet na náš dům granáty. Všechno jsme nechali za sebou, stěhovali jsme se z místa na místo, stýskalo se nám a měli jsme strach. Nakonec se nám povedlo usadit se na jiném předměstí Damašku a náš syn Rakin si našel práci v místní nemocnici. Jenže jej zasáhl šrapnel z minometu a ve čtyřicetiletých letech přišel o nohu. Jeho léčba nebere konce. Zatímco píšu tento dopis, sedím u jeho postele v nemocnici s naším malým synem. Můj manžel pracuje jako taxikář, bojím se o něj, a jeho příjem navíc nestačí na to, abychom z něj zaplatili nájem i náklady na Rakinovu léčbu. Když jsem slyšela, že vaše organizace rozdává pomoc, hned jsem běžela do vašeho střediska. Přes tu spoustu lidí jsem se nemohla dostat dovnitř, ale uvidě-

la jsem venku krabici na připomínky a stížnosti. Vysvětlila jsem svoji situaci a zanechala vzkaz. Nečekala jsem, že někdy dostanu odpověď, ale hned další týden jste se mi ozvali a přinesli mi koš s potravinami. Doma už jsme v té době neměli ani cukr a olej.

Velmi děkuji za vaše upřímné jednání, které opravdu pomáhá! Jinde mi zabouchli dveře před nosem, ale vy jste si přečetli můj vzkaz a soucítili s naším osudem. Děkuji, že stojíte při mně a mých dětech.

Sbírka mezi věřícími v Česku putovala na pomoc do Damašku.

V Kambodži dostala Charita vyznamenání

V odlehlých oblastech Kambodži Charita Česká republika už tři roky intenzivně usiluje o to, aby měli zdejší chudí obyvatelé lepší přístup k péči o zrak a zdravotníci odpovídající vzdělání. Daří se. Spoustě Kambodžanů hrozilo oslepnutí. Díky Charitě znovu vidí.

Až dvě stovky pacientů ošetří denně na charitní oční klinice.

Snímek autor

„Ještě nevidím úplně jasně, ale každý den cítím zlepšení. Doktoři říkají, že potrvá několik týdnů, než opět uvidím normálně. Těším se, že budu moci znovu žít plnohodnotný život a dělat věci, které jsem před operací nemohla,“ říká Nhem Nai po operaci šedého zákalu.

Až dvě stě pacientů denně ošetří lékaři na oční klinice Caritas Takeo Eye Hospital – v jediném specializovaném zařízení v celé provincii a jedním z mála v celé Kambodži. Na novém klimatizovaném operačním sále vybaveném šesti mikroskopy provede tým očních chirurgů každý den dvacet až třicet operací.

„Jmenuji se Sot Chan Neurn, jsem z vesnice Krosang Meanchey v provincii Kampot. Na oční kliniku jsem

Přínos oční kliniky v Takeu pro Kambodžu a její obyvatele na konci loňského roku ocenila i kambodžská vláda. Charita Česká republika byla vyznamenána jedním z nejvyšších kambodžských státních vyznamenání, Královským řádem Sahametrei. Jedná se o rytířský řád určený cizincům, který se uděluje za vynikající služby králi a kambodžskému lidu.

přišla se synem, který potřebuje operaci. Problémy s okem má už od narození. Tohle je naše čtvrtá návštěva nemocnice,“ líčí máma malého pacienta, proč přijeli na oční kliniku v Takeu.

Nemocnice má k dispozici celkem čtyřiašedesát lůžek. Mezi nejčastěji operované a léčené oční vady patří šedé i zelené zákal, onemocnění rohovky, refrakce, slabozrakost a další oční problémy. Přímo v areálu nemocnice se nachází i optika, která pa-

cientům vydává vhodné brýle v den vyšetření.

„Po operaci vidím znovu zřetelně a také daleko. Mám radost, že vidím jako dřív. Teď zůstanu pár dní doma a nebudu nic dělat, dokud se mi oko po operaci nezahojí, pak budu moci znovu pracovat na našem poli. Chtěla bych poděkovat lékařům, kteří mi vrátili zrak,“ řekla dojatě čtyřiašedesátiletá pacientka Long Mom.

V provincii Takeo žije téměř osm set padesát tisíc lidí, každý šestý člo-

věk pod hranicí chudoby. Podle statistik nemají čtyři z pěti místních obyvatel, převážně farmářů, dostatečný přístup ke zdravotní péči. Většina farmářů nikdy nepodstoupila vyšetření zraku. Čtyři procenta populace jsou zasažena slepotou. Jinými slovy třicet čtyři tisíc lidí přišlo o zrak kvůli šedému zákalu a infekčním chorobám, které jsou však dnes při včasném rozpoznání a adekvátní péči snadno léčitelné.

S finanční podporou České rozvojové agentury (ČRA) a ve spolupráci s místními zdravotnickými pracovišti projekt Charity zásadním způsobem přispěl k poskytování kvalitnější diagnostiky, školení zdravotnického personálu, systematického vyšetřování zraku a zdravotnické osvěty ve venkovských těžko dostupných oblastech. Celkem bylo v rámci projektu ošetřeno 13 073 pacientů, lékaři provedli téměř 10 000 operací a 2 500 pacientů dostalo správně předepsané brýle.

„Doktoři mi řekli, že musím na operaci syna přispět 30 dolarů (cca 600 Kč), nemocnice přispěje částkou 150 dolarů (3 000 Kč). Jsem nemocnici vděčná za pomoc. Jakmile se syn uzdraví, bude chodit do školy,“ dodává Sot Chan Neurn.

Charita Česká republika působí v Kambodži osmým rokem. Zaměřuje se především na oblast zdravotnictví a sociální inkluze. Projekt oční kliniky v Takeu, jejímž zřizovatelem je Caritas Cambodia, je jedním ze stěžejních projektů Charity v této zemi.

JAKUB ŽÁK

Krosové běhy v okolí Prahy

Běžíme pro Irák

Ne každý má to štěstí žít v míru a bezpečí. Mnoho Iráčanů muselo opustit své domovy, přežívají v ruinách zničených měst a uprchlických táborech v Iráku i celém regionu. Jejich životy chceme udělat snesitelnějšími.

Připojte se k nám 16. 6., 15. 9. a 13. 10. a pomozte těmto lidem.

Přispějte, prosíme, při registraci nebo na místě a běžte s pocitem, že děláte svět lepším.

Více informací na
www.darujme.cz/projekt/1200875

 Charita
Česká republika

 **KROSOVÝ
POHÁR**

